

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1391/06
28.09.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Slobodana Dražića, predsednika veća, Jelene Borovac, Vlaste Jovanović, mr Ljubice Jeremić i Biljane Dragojević, članova veća, u pravnoj stvari tužioca AA čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženog "BB", koga zastupa zakonski zastupnik direktor BA, radi naknade štete, sticanja bez osnova i činidbe, odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Šapcu br. Gž. 496/05 od 16.2.2006. godine, u sednici veća održanoj 28.9.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE revizija tužioca izjavljena protiv presude Okružnog suda u Šapcu br. Gž. 496/05 od 16.2.2006. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Šapcu br. Gž. 496/05 od 16.2.2006. godine potvrđena je presuda Opštinskog suda u Loznici br. P. 1968/2003 od 17.1.2005. godine kojom je odbijen kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da se obaveže tuženi da mu na ime izgubljenog prinosa na delu parcele kp. 643/3 u površini od 0.17.00 ha čija je ukupna površina 0.86.40 ha za 1999, 2000, 2001, 2002, 2003. i 2004. godinu isplati naknadu u iznosu od po 6.274,00 dinara godišnje sa zakonskom zateznom kamatom za svaku godinu od 1. Oktobra. te godine pa do konačne isplate u roku od 15 dana. Odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev kojim je tužilac tražio da mu tuženi na ime sticanja bez osnova eksploatacijom i vađenjem šljunka sa parcele tužioca u površini od 0.17.00 ha isplati iznos od ukupno 795.853,30 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom od 31.7.2002. godine pa do isplate u roku od 15 dana. Odbijen je i tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da se obaveže tuženi da izvrši nasipanje opisane parcele tako što će debljina humusa biti najmanje 0,70 metara kao zadnji sloj izravnana sa ostalim delom parcele ili da kao protivvrednost označene parcele i vraćanja u pređašnje stanje isplati tužiocu iznos od 51.000,00 dinara ukoliko ne izvrši nasip u roku od 30 dana. Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Protiv naznačene presude Okružnog suda u Šapcu tužilac je izjavio blagovremenu reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Revizija tužioca nije osnovana.

U provedenom postupku nisu počinjene bitne povrede postupka iz člana 361. stav 2. tačka 9. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 125/04), a na koju povredu Vrhovni sud Srbije pazi po službenoj dužnosti. Nisu učinjene povrede iz člana 361. stav 1. ZPP na koje se revident poziva budući da propust drugostepenog suda da se pozove na zakonske odredbe na osnovu kojih je zasnovao svoju presudu predstavlja relativno bitnu povredu postupka koja ne utiče na pravilnost presuđenja.

Iz utvrđenih činjenica proizilazi da je tužilac vlasnik katastarske parcele br. 643/3 u površini od 0.86.40 ha u KO GG, da je deo ove parcele u površini od 0.30.00 ha poklonio svom bratu sada pokojnom PP o čemu su nameravali da sastave ugovor ali to nisu učinili. Brat tužioca je dozvolio tuženom da izvrši eksploataciju šljunka sa parcele koju mu je poklonio tužilac uz naknadu od 100 DM po jednom aru. Tuženi je sa svojim radnicima ušao mašinama u navedenu parcelu u januaru 2001. godine i započeo eksploataciju šljunka, ali je tom prilikom skinut sloj oranice sa veće površine od 30 ari. Tužilac je reagovao i pokušao da zaustavi izvođenje radova u čemu nije uspeo, a zatim se dogovorio sa ovlašćenim licima tuženog oko naknade pričinjene štete. Tuženi je isplatio bratu tužioca iznos od 4.300 DM koji je za sebe zadržao 3.000 DM, a 1.300 DM je predao tužiocu. Veštačenjem izvršenim od strane geometra utvrđeno je da je eksploatacija šljunka izvršena sa 0.47.00 ha parcele tužioca uključujući tu 30 ari parcele koje je tužilac poklonio bratu PP, sa površine od 3 ara puta (za koji su se parnične strane dogovorile da se naspe što je tuženi i izvršio) i sa još 14 ari koja pripadaju tužiocu (nije bila predmet bilo kakvog dogovora pre ulaska radnika tuženog u parcelu tužioca). Veštačenjem putem veštaka poljoprivredne struke je utvrđeno da je vrednost parcele tužioca 3.000,00 din/1ar, odnosno 100 DM po opšte poznatom kursu u vreme isplate.

Na osnovu utvrđenih činjenica nižestepeni sudovi su odbili tužbeni zahtev tužioca iz razloga što tužilac nije aktivno legitimisan da traži naknadu štete za iskopan šljunak sa njegove parcele, jer tužilac nije vlasnik samog šljunka. S obzirom na to da je tuženi isplatio tužiocu 1.300 DM za 14 ari parcele, čime je isplatio ukupnu vrednost parcele, tužilac ne može sa uspehom da traži naknadu štete za izgubljenu dobit niti da mu tuženi dovede parcelu u prvobitno stanje, je je ukupna šteta ovom isplatom izmirena.

Prilikom odlučivanja o tužbenom zahtevu prvostepeni sud se poziva na Zakon o rudarstvu ("Službeni glasnik RS" br. 44/95) i utvrđuje da je ovim zakonom propisano da je rudno blago prirodno dobro u državnoj svojini ali da je određeno da se odredbe ovog zakona ne odnose na eksploataciju šljunka. Međutim, Vrhovni sud Srbije ocenjuje da prvostepeni sud nije valjano protumačio odredbu člana 1 ovog Zakona kojim je propisano da se tim zakonom

da prvostepeni sud nije valjano protumačio odredbu člana 1. ovog Zakona, kojim je propisano da se tim zakonom uređuju uslovi i način eksploatacije rudnog blaga u zemlji i na njenoj površini, na rečnom, jezerskom dnu ili ispod njega kao i izgradnja, korišćenje i održavanje rudarskih objekata (stav 1.). Stavom 2. je propisano da se odredbe ovog Zakona ne odnose na eksploataciju peska, šljunka i kamena iz korita vodotoka, sprudova, napuštenih korita i sa obala prirodnih vodotoka, prirodnih i veštačkih akumulacija sa područja ugroženog erozijom koji ne sadrže primese drugih korisnih mineralnih sirovina. Iz ove odredbe sledi da se odredbe Zakona primenjuju na eksploataciju šljunka koji se nalazi na njivama što je u konkretnoj parnici slučaj, a isključena je primena zakona jedino na eksploataciju šljunka iz korita vodotoka i dr, budući da je ta eksploatacija regulisana Zakonom o vodama ("Službeni glasnik RS" br. 46/91, 53/93, 67/93, 48/94 i 54/96). Prema tome šljunak koji se nalazi ispod površinskog sloja obradive zemlje na parceli tužioca, svojina je Republike Srbije, i stoga parnične stranke nisu ni mogle da zakluče bilo kakav sporazum o prodaji samog šljunka, već samo o visini štete koju je tuženi učinio tužiocu skidanjem oraničnog sloja zemlje sa tužiočeve parcele kako to pravilno zaključuje prvostepeni sud. Budući da je tuženi isplatom iznosa od 1.300 DM tužiocu isplatio vrednost parcele površine sa koje je skinuo oranični sloj, Vrhovni sud nalazi da su nižestepeni sudovi pravilno odbili tužbeni zahtev i u delu kojim traži izgubljenu dobit u traženom periodu kao i vraćanje parcele u prvobitno stanje nanošenjem humusa iz razloga što je tužilac u celosti namiren i stoga nema osnovanih potraživanja iz nastalog pravnog odnosa prema tuženom.

Iz navedenog razloga se ne može prihvatiti tvrdnja revidenta da je vlasnik spornog šljunka i da se ne radi o prirodnom bogatstvu jer to izričito proizilazi iz Zakona o rudarstvu. Činjenica što je tuženi vršio eksploataciju šljunka bez odobrenja Republike Srbije (a po odobrenju brata tužioca), ne daje pravo tužiocu da traži naknadu za količinu eksploatisanog šljunka kao što ni činjenica što Republika Srbija nije postavila takav zahtev u odnosu na tuženog ne daje pravo tužiocu da ga on postavi. Tačno je da se tuženi neosnovano obogatio, ali ne na račun tužioca već na račun Republike Srbije, a pravo svojine na nepokretnostima nije neograničeno kao što to revident tvrdi već je u konkretnom slučaju ograničeno Zakonom o rudarstvu koji propisuje da je šljunak koji se nalazi ispod oraničnog sloja (tužiočeve) parcele, rudno blago koje pripada Republici Srbiji, a ne vlasniku parcele.

Preostali revizijski razlozi su razmotreni, ali je ocenjeno da oni nisu relevantni, pa je Vrhovni sud Srbije odlučio kao u izreci na osnovu odredbe člana 405. i 491. stav 1. Zakona o parničnom postupku Republike Srbije.

Predsednik veća – sudija

Slobodan Dražić, s.r.

Za tačnost opravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

SM